

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 1. december 2023
Kontor: Kontoret for Organiseret
Kriminalitet
Sagsbeh: Astrid Hjorth Jensen
Sagsnr.: 2023-0030-9234
Dok.: 2926863

Besvarelse af spørgsmål nr. 1061 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1061 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 25. juli 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Kofod (DF).

Peter Hummelgaard

/

Niklas V. Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1061 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, om det er muligt inden for Danmarks internationale forpligtelser at foretage ændringer i PNR-loven, således at der kan sættes hårdere ind over for kriminelle, bandemedlemmer, terrorister og islamistiske ekstremister, herunder religiøse forkyndere med indrejseforbud, samt kriminelle udlændinge, der er dømt til udvisning med indrejseforbud?”

Svar:

Reglerne i PNR-loven (lov nr. 1706 af 27. december 2018 om indsamling, anvendelse og opbevaring af oplysninger om flypassagerer) er i vidt omfang baseret på reglerne, der er fastsat i Europa-Parlamentets direktiv (EU) 2016/681 af 27. april 2016 om anvendelse af passagerlisteoplysninger til at forebygge, efterforske, opdage og retsforfølge terrorhandlinger og grov kriminalitet (PNR-direktivet).

EU-Domstolen har i en dom fra 2022 – ud fra bl.a. en fortolkning af artikel 7 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (Chartret) om respekt for privatliv og artikel 8 om beskyttelse af personoplysninger samt proportionalitetsprincippet – fastslået, at PNR-oplysninger alene må behandles til de formål, der udtrykkeligt er nævnt i direktivet, dvs. med henblik på at forebygge, opdage, efterforske og retsforfølge terrorhandlinger og grov kriminalitet. Der henvises til Justitsministeriets besvarelse af 18. september 2023 af spørgsmål nr. 1059 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Som følge af retsforbeholdet er Danmark ikke bundet af PNR-direktivet, men EU-retten har betydning for den danske PNR-ordning. Baggrunden for dette er, at de grundlæggende rettigheder og principper i Chartret finder anvendelse, navnlig retten til beskyttelse af personoplysninger og retten til privatlivets fred, jf. Chartrets artikel 7 og artikel 8, idet PNR-loven regulerer luftfartsselskaberne og dermed berører den fri udveksling af tjenesteydelser, jf. artikel 56 TEUF. Hertil kommer, at håndteringen af PNR-oplysninger kan falde inden for både retshåndhævelsesdirektivets og databeskyttelsesforordningens anvendelsesområde.

En eventuel ændring af reglerne i PNR-loven vil således skulle være i overensstemmelse med EU-retten, herunder de principper, som EU-

Domstolen har opstillet i den seneste relevante retspraksis, og afhænge af den konkrete foreslåede model herfor.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet endvidere indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan oplyse, at PNR-oplysninger anvendes og behandles i forbindelse med forebyggelse, opdagelse, efterforskning og retsforfølgning af grov kriminalitet og terrorisme, jf. bl.a. PNR-lovens § 13.

Efter PNR-loven skal luftfartsselskaberne videregive alle PNR-oplysninger til PNR-enheden, som organisatorisk hører under Københavns Politi, som herefter har til opgave at opbevare og behandle PNR-oplysninger samt at videregive oplysningerne eller resultatet af behandlingen af oplysningerne til henholdsvis politiet, Toldstyrelsen, Politiets Efterretningstjeneste og Forsvarets Efterretningstjeneste.

PNR-enheden anvender bl.a. PNR-oplysningerne til at foretage en forhåndsvurdering af passagerer forud for deres planlagte ankomst til eller afrejse fra Danmark, jf. PNR-lovens § 10, stk. 1, nr. 1. Når politiet på forhånd har viden om, at en mistænkt påtænker at flyve på et bestemt tidspunkt, vil PNR-oplysningerne bl.a. kunne anvendes til at iværksætte observation af den mistænkte samt sikre identifikation af hidtil ukendte gerningsmænd, som den pågældende enten rejser eller mødes med. Oplysninger om forestående rejser vil endvidere kunne anvendes i forbindelse med hemmelige efterforskningsskridt. Herudover søges visse data om flypassagerer i politiets it-system endvidere automatisk op mod relevante oplysninger fra bl.a. kriminalregisteret, schengeninformationssystemet, pasregisteret og Interpol.

Rigspolitiet kan afslutningsvis oplyse, at det er Rigspolitiets vurdering, at PNR-loven fungerer efter hensigten, og at PNR-oplysninger er et efterspurgt og effektivt værktøj i politiets arbejde.”

For så vidt angår den del af spørgsmålet, som vedrører personer med indrejseforbud, kan Justitsministeriet henvise til Justitsministeriets besvarelse af 18. september 2023 af spørgsmål nr. 855 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.